

# Finansklagenemnda Skade

## Avgjørelse FinKN 2026-575

27.5.2026

**JB F Forsikring AS**

**Lystbåt/fiskebåt**

Skade på rigg/forstag – plutselig ytre påvirkning?

Sikrede meldte om skade på seilbåten 15.8.25 og forklarte at forstaget hadde røket, og at fallet var flerret opp under seiling og innrulling av forseil før havn. Foretaket vurderte skaden og avslo krav om dekning fordi det mente det ikke forelå en plutselig ytre påvirkning, og at skaden kunne skyldes slitasje eller andre forhold. Sikrede hevdet derimot at skaden skyldtes plutselig ytre påvirkning fordi det kom et plutselig smell fra masten og riggen ble slakk med en gang. Nemnda kom til at skaden var dekningsmessig, og viste til at sikredes feilbehandling av seilet måtte regnes som en ytre påvirkning i forhold til seilbåten, og videre at både skaden og påvirkningen oppsto plutselig.

---

### Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på rigg/forstag på seilbåt.

Sikredes seilbåt var forsikret med følgende vilkår:

I tillegg til skader som er dekket under ansvar og delkasko dekker forsikringen plutselig skade som er en følge av:

- sammenstøt med fast eller flytende gjenstand
- grunnstøting
- kantring, synking og vannfylling
- skadeverk
- brudd på mast eller bom
- feilfylling av drivstoff
- infisert drivstoff
- annen tilfeldig og plutselig ytre påvirkning

Vilkårene pkt. 4.4.2 hadde unntak for:

den del av skaden som skyldes materialtretthet, råte, korrosjon eller annen tæring eller slitasje. Likevel erstattes følgeskaden hvis årsaken til skaden faller inn under punkt 4.4.

Seilbåten ble skadet 28.7.25. Sikrede sendte 15.8.25 følgende skademelding til foretaket:

Igår kveld fikk vi under seiling og innrulling av forseil før havn et plutselig smell fra masten. Akterstagene og sidevantene ble omgående veldig slakke, så vi fikk alle seil raskt ned, og gikk for motor resten.

Ved inspeksjon fra dekk i dagslys i dag kan det se ut til at forstaget har røket og fallet som var relativt nytt er delvis flerret opp.

Foretaket avslo 14.8.25 krav om dekning og viste til vurdering fra foretakets takstmann datert 8.8.25:

For at denne skaden skal være dekningsmessig må det ha oppstått en plutselig ytre påvirkning i form av et sammenstøt eller lignende. Denne riggen er ment for å tåle normal vind og bruk.

Jeg oppfatter denne skaden som ikke dekningsmessig og her er det brudd eller brekkasje på forstaget uten noen form for plutselig ytre påvirkning som utløser dekning via kaskovilkårene – det kan skyldes enten slitasje/elde eller andre forhold.

Sikrede ba 18.8.25 om ny vurdering. Samme dato uttalte også riggverkstedet etter inspeksjon av skaden følgende:

For meg er det helt klart et tilfelle av falltvinn som følge av at seilet er heist opp i feil fall, og muligens også litt slakt fall som tillater fallet å tvinne seg rundt den eksponerte delen av forstaget øverst rett over rullesystemet.

Det er så også sikkert med litt stress dratt for hardt i rullelinen for å få inn seilet uten å sjekke dette da det ikke er allmenn viten at falltvinn skjer. Da vrir du rett og slett forstaget i stykker.

For øvrig flaks at fallet samt seilet var rimelig nytt slik at dette ikke røk, da ville masten falt ned og personskade kunne oppstått.

Foretaket opprettholdt avslaget 22.8.25.

Saken ble deretter brakt inn for Finansklagenemnda 25.12.25.

**Sikrede** krever dekning for skaden og anfører at den skyldes en plutselig ytre påvirkning fordi det oppsto et plutselig smell fra masten, og riggen deretter umiddelbart ble slakk. Det at skaden eventuelt skyldes feil bruk, utelukker ikke at skaden kan være forårsaket av en ytre påvirkning.

**Forsikringsforetaket** avviser ansvar og anfører at skaden ikke er en ytre påvirkning, men feil bruk og mekanisk belastning.

### **Finansklagenemnda Skades begrunnelse**

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for skade på forstag og fall.

Sikredes forsikring dekker «plutselig» skade som følge av «annen tilfeldig og plutselig ytre påvirkning». Etter disse vilkårene må derfor både skaden og påvirkningen som førte til skaden være plutselig.

Formuleringen «ytre» må forstås som ytre i forhold til den forsikrede gjenstanden, som her er seilbåten, se FinKN 2021-1006 og 2020-530. Nemnda forstår faktum slik at påvirkningen i dette tilfelle var at sikrede heiste seilet opp i feil fall, og at det trolig ble dratt for hardt i rullelinen. Sikredes feil-behandling av seilet må i utgangspunktet regnes som en ytre påvirkning i forhold til seilbåten. Kravet om «ytre» påvirkning er i så fall tilfredsstilt.

Begrepet «plutselig» er ikke definert i vilkårene. Uttrykket betyr i utgangspunktet «momentant», men kan også forstås som «over natten». HR-2024-2040-A avsnitt 53-54 har følgende uttalelse om begrepet «plutselig»:

Uttrykket 'plutselig' betyr at skaden skjer fort, med lite eller intet forvarsel, se Bull og Wilhelmsens Forsikringsrett side 250. Det er i langvarig nemndspraksis lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12 til 13 timer faller innenfor uttrykket 'plutselig', mens skader som utvikler seg over lengre tid, faller utenfor, se Finkn-2024-723. Slik denne saken ligger an, tar jeg ikke stilling til dette på generelt grunnlag.

Formålet med dette forsikringsvilkåret er å unnta fra dekningen skader som utvikler seg gradvis over tid. I Bulls Forsikringsrett side 219 heter det:

'Plutselig' peker i slike tilfelle mot at det må være snakk om en skade som 'slår til' der og da, og ikke en skade som utvikler seg gradvis over tid. Når selskapene ikke vil dekke slike utviklings-skader, er grunnen gjerne at sikrede i disse tilfellene iallfall i prinsippet vil ha mulighet til å treffe forholdsregler – skaden kommer ikke som noen overraskelse for ham.

Dommen viser også i avsnitt 55 til en svensk dom som ligger på linje med ordlyden ovenfor:

Den samme forståelsen av uttrykket 'plutselig' i tilsvarende forsikringsvilkår er lagt til grunn i svensk rett, se Högsta Domstolens dom 25. januar 2024 i sak T 4849-22, avsnitt 23:

Att skadan ska vara 'plötslig' innebär att förloppet är momentant; det ska inte gå att förhindra dess utveckling eller omfattning. En sådan begränsning av det som täcks av försäkringen avser att undanta skador som utvecklar sig över tid.

Referansene til «der og da» og «momentant» synes å legge opp til et strammere tidsperspektiv enn «over natten» med 12–13 timer som nemnda har lagt til grunn. Referansene til at sikrede ved utviklingsskader har mulighet til å treffe forholdsregler og at det ikke skal «gå att förhindra dess utveckling eller omfattning» tilsier også at det må dreie seg om en momentan skade. Også ved skadeutvikling som skjer i løpet av 12–13 timer kan sikrede i prinsippet ha en mulighet til å unngå skadeutviklingen. Det er derfor uklart om Høyesterett tolker plutselig i tråd med nemndspraksis eller som «momentant». Derimot gir dommen ikke holdepunkter for et lengre tidsperspektiv.

Den aktuelle skaden er selve bruddet/brekkasje på forstaget. Nemnda forstår sakens opplysninger slik at denne skaden skjedde i løpet av et kort tidsrom, og at kravet om plutselig skade dermed er tilfredsstilt.

Det er fremlagt to uttalelser om hva som er skadens årsak eller «påvirkning».

Foretakets takstmann uttaler 8.8.25:

For at denne skaden skal være dekningsmessig må det ha oppstått en plutselig ytre påvirkning i form av et sammenstøt eller lignende. Denne riggen er ment for å tåle normal vind og bruk.

Jeg oppfatter denne skaden som ikke dekningsmessig og her er det brudd eller brekkasje på forstaget uten noen form for plutselig ytre påvirkning som utløser dekning via kaskovilkårene – det kan skyldes enten slitasje/elde eller andre forhold.

Som nevnt mener nemnda det her foreligger en «ytre» påvirkning i form av feil bruk av seilet. Det er uklart for nemnda hva takstmannen mener med «slitasje/elde eller andre forhold». Slitasje og elde er ingen plutselig ytre påvirkning, men tingens iboende egenskaper. Det er imidlertid ikke fremlagt dokumentasjon på slik slitasje/elde.

Verkstedet uttaler 18.8.25 etter inspeksjon av skaden:

For meg er det helt klart et tilfelle av falltvinn som følge av at seilet er heist opp i feil fall, og muligens også litt slakt fall som tillater fallet å tvinne seg rundt den eksponerte delen av forstaget øverst rett over rullesystemet.

Det er så også sikkert med litt stress dratt for hardt i rullelinen for å få inn seilet uten å sjekke dette da det ikke er allmenn viten at falltvinn skjer. Da vrir du rett og slett forstaget i stykker.

For øvrig flaks at fallet samt seilet var rimelig nytt slik at dette ikke røk, da ville masten falt ned og personskade kunne oppstått.

Nemnda forstår dette slik at feil-behandlingen fant sted på den seilturen skaden skjedde. I så fall dreier det seg om plutselig påvirkning. Skaden er da dekket av forsikringen.

Avgjørelsen er enstemmig.

### **Finansklagenemnda Skades konklusjon**

Sikrede gis medhold.

*Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).*